

має велике значення. Лише дія у комплексі може вивести українську продукцію на високий рівень конкурентоздатності. Українські підприємства мають потенціал та можливість до підвищення ролі конкурентоспроможності їхньої продукції, а тим самим і до займання провідних позицій на українському ринку.

Список використаних джерел:

1. Кондратюк О.І. Вплив глобалізації та інтеграції на розвиток підприємств / О.І. Кондратюк // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 трав. 2017 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – С. 119-123.
2. Шевчук О.А. Інтелектуалізація діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції / О.А. Шевчук // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 трав. 2017 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – С. 288-290.
3. Гаврилюк О.В., Гузенко І.Ю. Конкурентні та інтегральні стратегії у глобальному розвитку / О.В. Гаврилюк // Економіка промисловості. – 2010. – № 3. – С. 3-10.

Макаренко С.С.

здобувач,

ННЦ «Інститут аграрної економіки»

ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У розрізі лісогосподарських підприємств Кіровоградської області, яка є малолісистим регіоном перехідної зони від Лісостепу до Степу, спостерігається строката динаміка відтворення лісу, яка має тенденцію до зменшення, поряд з цим обсяг заготівлі деревини зростає. Така ситуація ускладнюється змінами клімату, «споживацьким» відношенням до лісу, зменшення державної підтримки, і як результат погіршення санітарного стану лісових угідь. Ці конкретизуючі обставини вимагають осучаснення стратегії розвитку лісогосподарських підприємств згідно до вимог часу.

Лісогосподарські підприємства виконують важливу суспільну роль і є базовою ланкою в ланцюгах забезпечення населення лісоресурсною продукцією та екологічними послугами. Економічний зміст лісового господарства полягає у сукупності організаційно-економічних прийомів щодо організації первинної та вторинної діяльності, яка полягає у лісокористуванні та переробці лісових ресурсів відповідно. Крім того, забезпеченні його функцій, таких як: джерело деревини, з якої виготовляється близько 20 тис. найменувань промислових виробів і товарів народного вжитку, а також недеревної продукції - лісові ягоди та фрукти, гриби, лікарські рослини, сіно, м'ясо диких тварин та ін. А також прогнозування основних тенденцій економічного розвитку лісогосподарських підприємств. У економічному житті господарюючих суб'єктів серед сукупності зовнішніх чинників відзначається і прояв несприятливих впливів, що призводять до появи побічних ефектів та порушення збалансованості між окремими складовими суспільного відтворення. Тому, необхідно адаптація лісогосподарського підприємства до вимог часу і впровадження стану стійкості, за умови відсутності чи мінімізації впливу несприятливих факторів. Досягнення стійкості лісогосподарських підприємств забезпечується на основі адаптації їх господарювання з формуванням методики стратегії розвитку (рис. 1).

Методичні основи формування стратегії розвитку лісогосподарських підприємств є специфічним видом управління з планування та реалізація поставлених цілей на основі праксеології варіантів виробництва та видів діяльності, а також впровадження певного варіанту на основі впливу зовнішніх та внутрішніх чинників із урахуванням особливостей діяльності.

Схема структури стратегії включає: постановку проблеми, визначення стратегічних пріоритетів і стратегічних заходів, критерії (індикатори), очікувані результати та ризики.

Пріоритетними заходами стратегії є: 1) адаптація до змін клімату; 2) зміна відношення суспільства до лісу, лісового господарства, як до соціально важливого сектору економіки, як до суб'єкта суспільного інтересу та користі, а також як до важливого об'єкта сільських територій; 3) розширене відтворення лісових ресурсів; 4) самоокупність та самофінансування.

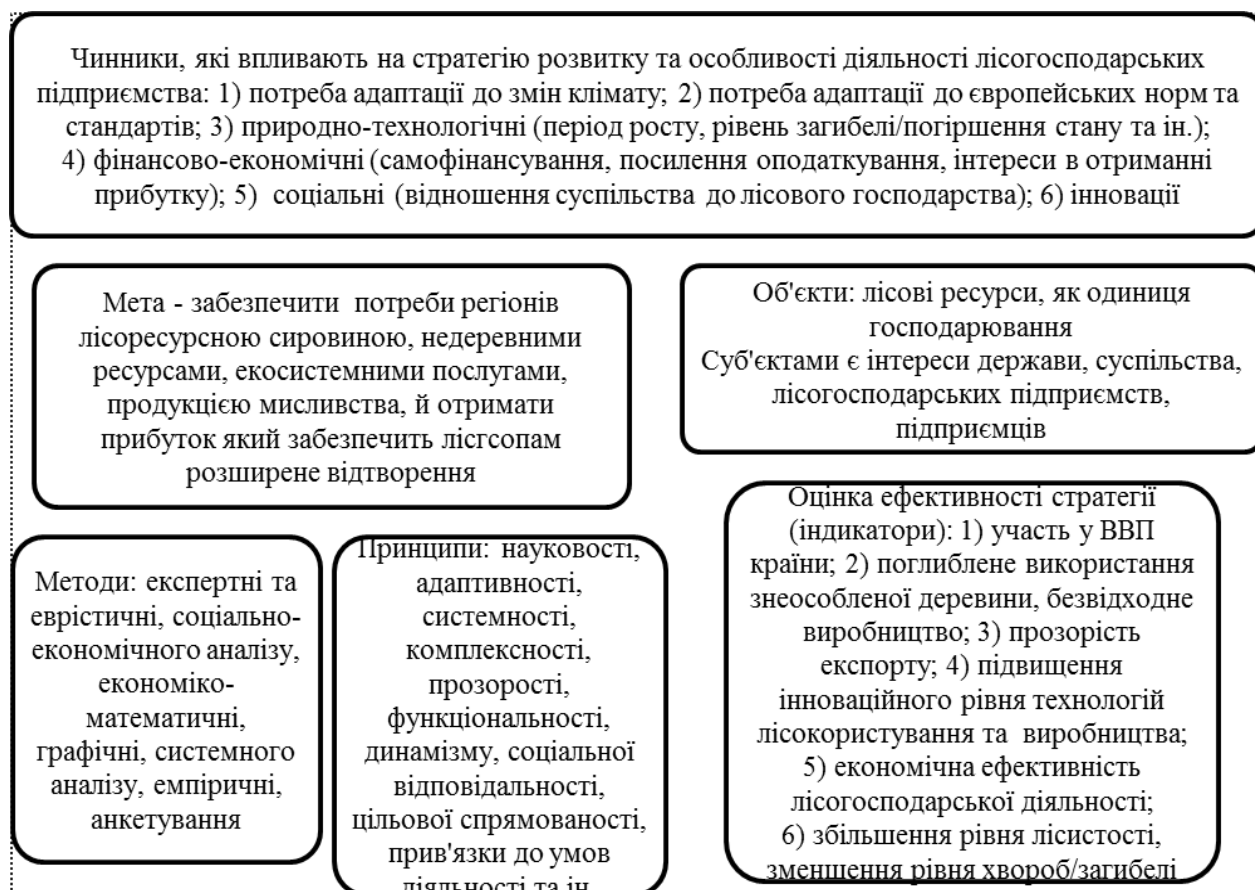

Рис. 1. Методичні основи стратегії розвитку лісгосподарських підприємств

Джерело: розроблено автором

Критерії (індикатори) реалізації: 1) збільшення площі лісових насаджень щорічно відповідно лісотехнічній документації лісгоспу; 2) покращення матеріально-технічної бази – створення базового розсадника згідно типології лісів із сучасною технікою лісовирощування; 3) розрахована кількість мобільних ГІС-систем для лісовпорядкування регіону; 4) будівництво доріг згідно технічної документації; 5) збільшення обсягів переробки в деревообробному секторі.

Очікувані результати: 1) беззаперечна необхідність спеціального стабілізуючого фонду розвитку лісгоспів; 2) забезпечення збалансованого розвитку, яке полягає у підвищенні рівня догляду за лісовими насадженнями, для збільшення виходу деревини, та зростання території заліснення; 3) зменшення «споживацького» ставлення до лісу; 4) зменшення рівня антропогенного навантаження на ліс та природу в цілому; 5) збільшення площі лісів у малолісистому регіоні; 6) створення сприятливіших умов для розвитку державно-приватного партнерства, завдяки чому відбудеться створення нових робочих місць перш за все у

сільській місцевості; 7) зменшення загрози деградації земель, запобігання водної та вітрової ерозії ґрунтів; 8) забезпечення соціальної захищеності працівників лісового сектора регіону; 9) розвиток внутрішнього ринку деревини та вторинної переробки; 10) диверсифікація лісових ресурсів регіону; 11) зменшення самовільних рубок та браконьєрства; 12) сприяння розвитку сільських територій.

Ризики: 1) відсутність оцінки лісів всіх користувачів та їх інвентаризації; 2) пожежі та інші надзвичайні події в лісі; 3) «тіньовий» ринок деревини; 4) не завжди вчасне оновлення матеріально-технічної бази; 5) недосконалий процес реалізації деревини.

Отже, набули подальшого розвитку методичні засади дослідження формування стратегії розвитку підприємств взагалі, та лісогосподарських зокрема, з урахуванням їх специфіки. Вони складаються з: чинників, які впливають на стратегію розвитку та особливості діяльності лісогосподарських підприємства, мети, об'єктів і суб'єктів, методів, принципів та оцінки ефективності стратегії (індикаторів). Модель формування стратегії розвитку має методичні етапи: постановка проблеми, визначення цілей та стратегічних пріоритетів і заходів, дослідження особливостей, які формують діяльність; моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовища через побудову матриці PESTLE-аналізу (чи іншого виду аналізу стратегічного управління); представлення очікуваних результатів і моніторинг ходу реалізації стратегії. У результаті сформувався механізм дій спрямованих на реалізацію розробки стратегії.

Список використаних джерел:

1. Стратегія сталого розвитку та інституційного реформування лісового та мисливського господарства України на період до 2022 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B9CGEXC5v0a9MWZNBWZfY3BsdTg/view>.

2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Документ від 28.02.2019 № 2697-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.